

Комунальний заклад вищої освіти
Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»
Кафедра «Мистецтво співу»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної роботи

Сергєєнко О.М.

2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС
ТА МИСТЕЦТВО АКОМПАНеМЕНТУ**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Спів (академічний, народний)»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу» для здобувачів вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійної програми «Спів (академічний, народний)»

Розробник: Ян І. М. – кандидат мистецтвознавства, викладач вищої кваліфікаційної категорії, доцент кафедри «Мистецтво співу», КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні

Кафедри «Мистецтво співу»

протокол № 3 від 02 листопада 2019 р.

Завідувач кафедри А. І. Кочерга

1. Опис навчальної дисципліни для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом					
	Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
Кількість кредитів ЄKTS – 3	Рік підготовки: 3, 4			Рік підготовки: 3, 4		
Загальна кількість годин – 90	53 аудит. години			15 аудит. годин		
Кількість модулів – 3	Семестри:					
Аудиторних годин для денної форми навчання: 53 години Аудиторних годин для заочної форми навчання: 15 годин	5	6	7	5	6	7
	Аудиторні індивідуальні заняття					
	16	21	16	5	5	5
	Практичні (семінарські):					
		–			–	
Самостійна робота Денна форма навчання: 37 годин Заочна форма навчання: 75 годин		–			–	
Вид підсумкового контролю: Сольний виступ, усне опитування.	Лабораторні:					
		–			–	
Денна форма навчання: 6, 7 семестри – диф.залік Заочна форма навчання: 6, 7 семестри – диф.залік	Самостійна робота:					
	37 годин			75 годин		
	12	14	11	23	29	23

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування та розвиток у студентів концертмейстерських умінь та навичок для доцільного застосування їх у майбутній професійній діяльності. Розвиток творчих здібностей та ансамблевої культури.

Предмет навчальної дисципліни входить до комплексу спеціальних дисциплін та включає вивчення проблематики феномену музичного мистецтва, набуття практичних концертмейстерських навичок, розвиток інструментально-виконавської майстерності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

- Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 1).
- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК 8).
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 4).
- Здатність вчити і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 9).

Фахові:

- Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності (ФК 1).
- Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва (ФК 3).
- Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності (ФК 6).
- Здатність оперувати професійною термінологією (ФК 11).
- Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві (ФК 18).

Завдання дисципліни: формування та розвиток концертмейстерських умінь та навичок; засвоєння навичок стильової художньої інтерпретації різножанрових музичних творів; засвоєння технічно-виконавських навичок читання нот з аркуша, транспонування, підбору акомпанементу до мелодій вокальних творів; опрацювання різних типів фактури акомпанементу; засвоєння навичок самостійного опрацювання концертмейстерської партії; розвиток навичок самоаналізу власного виконання; вивчення термінології музичного мистецтва; розвиток ансамблевої культури, естрадно-артистичної витримки в процесі роботи над музичним репертуаром; формування пізнавального інтересу до музичного мистецтва.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу» є паралельне опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 12 Спеціальний клас. Сольний спів

ОК 8 Історія вокального мистецтва

ОК 9 Загальне фортепіано

ОК 18 Основи диригування

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньої програми «Спів (академічний, народний)» вивчення навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Демонструвати артистизм, належний рівень виконавської майстерності, музично-виконавської культури під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх приналежності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати та реалізовувати його художню інтерпретацію у виконавській діяльності.	ПРН 5
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Володіти методами та навичками репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН 2

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу»

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, належний рівень виконавської майстерності, музично-виконавської культури під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх приналежності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати та реалізовувати його художню інтерпретацію у виконавській діяльності.	ПРН 5
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Володіти методами та навичками репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН 2

4.1 Після опанування навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу» студенти повинні знати:

- музичну термінологію;
- основні жанри вокальної музики;
- основні аспекти роботи концертмейстера з солістом-вокалістом;
- прийоми та методи роботи над фразуванням, туше, звуковим балансом в акомпанементі;
- етапи самостійного опрацювання музичного репертуару;
- засоби втілення виконавської інтерпретації художнього образу;
- прийоми розвитку техніки читання нот аркуша, транспонування;
- концертмейстерський репертуар (вокальний та хоровий);
- методичні аспекти підготовки до публічного виступу.

вміти:

- професійно акомпанувати солістам-вокалістам;
- здійснювати музично-теоретичний та виконавський аналіз творів;
- володіти прийомами розвитку техніки читання нот аркуша, транспонування;
- самостійно працювати над акомпанементом;
- здійснювати підбір акомпанементу до мелодій вокальних творів;
- демонструвати високий рівень ансамблевої культури та навички естрадно-сценічної витримки;
- застосовувати отримані базові фахові знання для творчого дослідницького підходу у майбутній музично-педагогічній діяльності.

Навички soft skills:

- Навички самоорганізації.
- Презентаційні навички.
- Здатність оволодівати сучасною інформацією.
- Демонструвати критичне мислення.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

5. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.

5.1 Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни є: контрольне заняття, диференційний залік, що передбачає виконання програми. Також оцінюванню підлягає:

- систематичність та активність роботи на індивідуальному занятті;
- перевірка виконання студентом самостійної роботи;
- перевірка зошиту з дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу».

Вимоги до виступу

Кількість програмних творів для вивчення у кожному семестрі залежить від успішності опанування студентом концертмейстерських умінь та навичок.

Обов'язковим є:

V семестр: виконання двох різнохарактерних творів, які виносяться на семестровий модульний контроль: акомпанемент (вокаліз) з власним виконанням вокальної партії, акомпанемент (арія, романс), дві розпівки (ДФН, ЗФН).

VI семестр: виконання двох різнохарактерних творів, які виносяться на семестровий модульний контроль: акомпанемент (вокаліз) з власним виконанням вокальної партії, акомпанемент (арія, романс), дві розпівки. Диференційований залік. (ДФН), (ЗФН).

VII семестр: виконання двох різнохарактерних творів, які виносяться на семестровий модульний контроль: акомпанемент з ілюстратором (романс, арія), акомпанемент вокального твору з власним виконанням вокальної партії. Диференційований залік. (ДФН), (ЗФН). Також на диференційному заліку студент повинен відповісти на теоретичні питання.

ДФН – денна форма навчання; ЗФН – заочна форма навчання.

5.2 Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (диференційний залік).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ECTS –A, B, C, D, E, FX, F).

Поточний контроль проводиться на кожному індивідуальному занятті за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих інструментально-технічних, концертмейстерських умінь та навичок під час виконання завдань.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Бали за темою	Критерії оцінювання
5	<p>При виконанні партії акомпанементу студент демонструє артистизм, виконавську культуру, високий рівень володіння концертмейстерськими вміннями та навичками. Вірно виконує авторські позначення у тексті, відчуває форму, виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, метро-ритмічна, художня цілісність), демонструє ансамблеве почуття, вміння слухати партнера та відтворювати спільну виконавську концепцію творів. Аналізує музичні твори у визначенням доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. Вільно володіє музичною термінологією. Демонструє високий рівень сформованості навичок читання нот з аркуша, транспонування, підбору акомпанементу. Систематично готується до індивідуальних занять, на належному рівні виконує завдання самостійної роботи, записує теоретичні питання в зошит з дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу». Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні самостійних завдань з дисципліни. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>
4	<p>При виконанні партії акомпанементу студент демонструє артистизм, виконавську культуру, належний рівень володіння концертмейстерськими вміннями та навичками. Впевнено виконує текст, дотримуючись авторських позначень (відповідний темп, штрихи, аплікатура, педалізація). Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, метро-ритмічна, художня цілісність). Однак має несуттєві недоліки при виконанні (технічні, метро-ритмічні). Демонструє достатній рівень сформованості навичок ансамблю, читання нот з аркуша, транспонування. Змістовно аналізує програмові вокальні твори з визначенням доби, стилю, жанру, драматургічних особливостей, будови форми, художнього змісту, виконавських концертмейстерських завдань. На належному рівні володіє музичною термінологією. Систематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, записує теоретичні питання в зошит з дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу».</p>
3	<p>При виконанні партії акомпанементу студент демонструє певні концертмейстерські навички, але не в достатньому обсязі. Має суттєві недоліки (аплікатурні, технічні, метро-</p>

	ритмічні) припускається помилок у фразуванні, звуковидобуванні. Не досить виразно виконує штрихи та динаміку. Художній зміст передає частково. Має недостатній рівень сформованості навичок ансамблю, читання нот з аркуша, транспонування. Програмові вимоги виконує не повною мірою. Несистематично, на задовільному рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, не в повному обсязі має записи у зошиті з дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу» (менше половини). Музична термінологія засвоєна фрагментарно.
2	Студент відтворює музичний текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, не виконує елементарні вказівки автора, не володіє концертмейстерськими навичками. Не передає характер твору, грає у невідповідному темпі, не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Відсутня музично-виконавська культура. Несистематично, на незадовільному рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Відсутній зошит з дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу». Музична термінологія не засвоєна.
1	Студент по нотах відтворює текст без відповідних штрихів, фразування, динаміки, не звертає уваги на аплікатуру, допускає метро-ритмічні помилки, не володіє концертмейстерськими навичками. Не володіє музичною термінологією. Не готується до аудиторних занять, програмові вимоги не виконує. Відсутній зошит з дисципліни. Відсутня музично-виконавська культура.
0	Студент не виконує завдання самостійної та аудиторної роботи. Не володіє концертмейстерськими навичками. Не знає тексту творів програмного репертуару. Відсутній зошит з дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу». Не може відповісти на жодне теоретичне питання. Програмові вимоги систематично не виконує.

Ведення зошиту з дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу»

У зошиті початкової дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу» студенти фіксують основний зміст тем індивідуальних занять, відомості про приналежність творів до певної доби, стилю, жанру. Аналізують будову музичної форми, особливості драматургії, художнього змісту різностильових вокальних творів програмового репертуару. Зазначена робота дозволяє у повній мірі зрозуміти художній зміст творів, визначити художні та виконавські завдання. Також, під час виконання самостійних завдань студенти аналізують переглянуту мистецьку подію, фіксують власні враження від прослуховування. У такий спосіб самостійна робота сприяє розширенню світогляду, вихованню художньо-естетичного смаку та високого рівня ансамблевої культури.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти Денна та заочна форма навчання

Модуль 1													
Змістовий модуль 1													
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Разом за темами	Поточний контроль	Семестр. контроль	Зошит з дисц	Додаткові бали	Штрафні бали	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	10	15	5	+9	-9	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30			10			
Сума балів							60						100

Модуль 2													
Змістовий модуль 2													
	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Разом за темами	Поточний контроль	Семестр. контроль	Зошит з дисц	Додаткові бали	Штрафні бали	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	10	15	5	+9	-9	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30			10			
Сума балів							60						100

Модуль 3												
Змістовий модуль 3												
	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	Разом за темами	Поточний контроль	Семестр. контроль	Зошит з дисц	Додаткові бали	Штрафні бали	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	25	15	20	5	+9	-9	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	25			10			
Сума балів						50						100

В таблицях показана максимальна кількість балів, яку може отримати студент за види робіт наприкінці модуля.

T1, T2 ... T7 – теми занять

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення рівня засвоєння концертмейстерських умінь та навичок, теоретичного змісту тем, зростання рівня фахової майстерності у студентів. Підсумковий семестровий контроль здійснюється у формі контрольного уроку, диференційованого заліку, на яких студент виконує твори програмного репертуару та відповідає на теоретичні запитання. Контроль відбувається у присутності викладачів кафедри (контрольний урок, диференційний залік). Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом всіх видів робіт, передбачених робочою навчальною програмою та визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Додаткові бали:

5 балів отримують студенти, які відвідали мистецьку подію (оперну, музично-драматичну виставу, концерт вокальної музики), здійснили змістовний фаховий аналіз, зафіксований у зошиті з дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу».

4 бали отримують студенти, які у мережі Internet переглянули мистецьку подію (оперну, музично-драматичну виставу, концерт вокальної музики), здійснили змістовний фаховий аналіз, зафіксований у зошиті з дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу».

Штрафні бали (використовуються викладачем виключно з виховною метою). Студенти позбавляються :

5 балів – прийшли на індивідуальне заняття без нот творів програмного репертуару.

4 балів – прийшли на індивідуальне заняття без записів виконаних завдань з самостійної роботи у зошиті з дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу».

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Критерії підсумкового модульного оцінювання знань студентів

Бали	Критерії оцінювання
13 -15	На індивідуальних заняттях виявляє творчу активність, зацікавленість. При виконанні акомпанементу вокального твору демонструє високий рівень концертмейстерських умінь та навичок, виконавську культуру, артистичність, свободу піаністичного апарату, культуру звуковидобування, ансамблеве почуття, здатність тримати звуковий баланс, відтворення спільної виконавської інтерпретації творів. Систематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи.
10 - 12	На заняттях демонструє творчу активність, системно виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. При виконанні музичних творів демонструє виконавську культуру, ансамблеве почуття, уміння слухати партнера, тримати звуковий баланс. Відтворює текст, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, аплікатура). Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, художня композиційна цілісність твору). Присутні деякі інструментально-технічні недоліки (м'язовий затиск, напруженість). Систематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи.
7 – 9	При виконанні музичних творів студент демонструє засвоєння концертмейстерських навичок згідно вимог навчальної програми, але при виконанні партії акомпанементу має суттєві недоліки (аплікатурні, технічні, метро-ритмічні), припускається помилок у фразуванні, звуковидобуванні. Не досить точно виконує штрихи та динаміку, має затиски піаністичного апарату. Недостатній рівень сформованості ансамблевих навичок, читання нот з аркуша, транспонування. Рівень складності програмних творів відповідає програмним вимогам. В цілому володіє навчальним теоретичним матеріалом. Надає вірну, але недостатньо вичерпну відповідь на теоретичні питання, припускається помилок.
4 – 6	Засвоєння концертмейстерських навичок достатньо фрагментарне. Студент відтворює партію акомпанементу вокального твору з метро-ритмічними та текстовими помилками, не виконує елементарні вказівки автора, має неточне фразування, затиск піаністичного апарату. Не передає характер твору, грає у невідповідному темпі, не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Недостатній рівень сформованості навичок ансамблю, читання нот з аркуша,

	транспонування. Несистематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Має поверхову уяву про зміст теоретичного матеріалу. Робить значну кількість помилок у відповідях. Виконавська культура на низькому рівні. Не володіє в повному обсязі музичною термінологією.
1 – 3	Студент відтворює музичний текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, не виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору, грає у невідповідному темпі, не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Відсутня музично-виконавська культура, навички ансамблю, читання нот з аркуша, транспонування. Не виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, музична термінологія не засвоєна.
0	Не виконав жодного твору з програмного репертуару. Не відповів на жодне теоретичне питання.

Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за поточний, проміжний та підсумковий контроль з подальшим переведенням в національну та 100 бальну шкалою.

Критерії підсумкового (модульного) семестрового оцінювання знань студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS та критерії оцінювання	
90-100	5 Відмінно	A	<p>При виконанні музичних творів студент демонструє артистизм, виконавську культуру, високий рівень засвоєння концертмейстерських умінь та навичок, згідно вимог навчальної програми. Демонструє ансамблеве почуття, уміння слухати партнера, тримати звуковий баланс, відтворювати спільну виконавську концепцію творів. Аналізує програмові твори з приналежністю їх до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. В повному обсязі володіє навчальним теоретичним матеріалом, музичною термінологією, вірно відповідає на запитання. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни.</p>
82-89	4 Добре	B	<p>При виконанні музичних творів студент демонструє артистизм, виконавську культуру, на належному рівні володіє концертмейстерськими уміньми та навичками, згідно вимог робочої програми. Демонструє ансамблеве почуття, уміння слухати партнера, тримати звуковий баланс. Відтворює текст акомпанементу, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, аплікатура). Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, художня композиційна цілісність твору). Але при виконанні є певні недоліки (технічні, інтонаційні, метро-ритмічні), що не є суттєвими. Змістовно аналізує програмові вокальні твори з визначенням доби, стилю, жанру, драматургічних особливостей, будови форми, художнього змісту, концертмейстерських завдань. В повному обсязі володіє навчальним теоретичним матеріалом, надає змістовні відповіді на поставлені питання, але допускається незначних помилок. На належному рівні володіє музичною термінологією. Має виконавську культуру.</p>
74-81		E	<p>При виконанні музичних творів студент демонструє засвоєння концертмейстерських навичок згідно вимог навчальної програми, але при виконанні партії</p>

	3 Задовільно		акомпанементу має суттєві недоліки (аплікатурні, технічні, метро-ритмічні), припускається помилок у фразуванні, звуковидобуванні. Не досить точно виконує штрихи та динаміку, має затиски піаністичного апарату. Недостатній рівень сформованості ансамблевих навичок, читання нот з аркуша, транспонування. Рівень складності програмних творів відповідає програмним вимогам. В цілому володіє навчальним теоретичним матеріалом. Надає вірну, але недостатньо вичерпну відповідь на теоретичні питання, припускається помилок.
60-66		D	Студент відтворює музичний текст з текстовими помилками (аплікатурними, технічними, метро-ритмічними), має неточне фразування, затиск піаністичного апарату. Художній зміст твору передає частково. Недостатньо розкриває зміст теоретичних запитань. На задовільному рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, не в повному обсязі (менше половини) має записи у зошиті з дисципліни. Частково володіє музичною термінологією. Виконавська культура на низькому рівні.
35-59	2 Незадовільно	FX	Студент відтворює музичний текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, не виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору, грає у невідповідному темпі, не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Відсутня музично-виконавська культура, концертмейстерські навички. Відсутній зошит з дисципліни.
0-34		F	Не виконав жодного твору з програмного репертуару. Не відповів на жодне теоретичне питання.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Формування концертмейстерських навичок як складової професійного виховання студента.

Тема 1. Формування елементарних концертмейстерських навичок. Ознайомлення з основними компонентами концертмейстерської роботи. Засвоєння базових знань основних складових концертмейстерської підготовки. Партія супроводу як невід'ємна складова частина музичного твору, що сприяє розкриттю його художнього образу. Зміст, композиційна структура, тип фактури акомпанементу. Розкриття специфіки акомпанементу вокальних та хорових творів.

Тема 2. Ознайомлення зі специфічними особливостями читання нот з аркуша. Розвиток музично-аналітичних навичок: орієнтування в музичній формі твору, його гармонічній та метро-ритмічній структурі, визначення типу та характеру фактури, вміння виділити основне та другорядне у фактурі твору. Розвиток внутрішнього слуху, як основи музичного мислення, для швидкого розуміння та прочитання музичного змісту твору.

Тема 3. Формування навичок читання з аркуша в роботі над вокальними творами. Засвоєння основних особливостей, необхідних для читання з аркуша: структурне сприйняття тексту, бачення типових аплікатурних, технічних формул, читання по «горизонталі» та «вертикалі», фактурні спрощення (зняття подвоєння, слідкуючи за зберіганням звукового складу акордів і гармонічного розвитку в цілому), точність моторики, вміння виконати твір у цілісному вигляді у визначеному автором темпі та характері. Формування навичок зорового і слухового охоплення усієї ансамблевої партії.

Тема 4. Робота над різними типами фактури у вокальних творах. Робота з акомпанементом, що складається з простих акордових будов, розкладених акордів. Засвоєння навичок гри акомпанементу акордового складу, розташованого на сильній долі такту. Робота над акордовим супроводом, розташованим на слабкій долі такту. Засвоєння навичок гри акомпанементу з комбінованим типом фактури. Робота над виконанням технічних завдань, швидкістю і незалежністю піаністичних рухів, метро-ритмічною, артикуляційною точністю, звуковою рівністю, чергуванням напруження та розслаблення м'язів, що забезпечує свободу виконання.

Тема 5. Засвоєння концертмейстерських навичок при опануванні вокального репертуару різних жанрів: спів під власний акомпанемент. Розвиток навичок структурно-тематичного та виконавського аналізу. Розбір

тексту твору, виявлення і усунення ритмічних та технічних труднощів, засвоєння аплікатури, відпрацьовування поліритмії, вибір технічних прийомів гри. Робота над фразуванням, динамікою, звуковидобуванням, тембральністю, педалізацією. Виконання акомпанементу під власний спів емоційно виразно, передаючи характер твору при активному слуховому контролі з вірним звуковим балансом голосу та інструменту.

Тема 6. Підготовка до виступу. Завершальний етап підготовки програми. Гра вокальних творів у цілісному вигляді, з виконанням поставлених технічних та художніх завдань. Демонстрація набутих під час навчання концертмейстерських навичок, ансамблевого почуття, втілення виконавського задуму.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 2. Основні етапи роботи концертмейстера над вокальним твором. Розвиток музично-аналітичних навичок.

Тема 7. Музично-тематичний та художньо-виконавський аналіз акомпанементу. Музично-теоретичний аналіз вокального або хорового твору: жанр, форма, тональність, різновид фактури, гармонічний план, метро-ритмічна основа, інтонаційна виразність мелодійної лінії. Художньо-виконавський аналіз в залежності від стилю, жанру, типу фактури: артикуляційні прийоми, аплікатура, динаміка, виконавська організація часу (темп, агогіка), фразування як засіб виявлення музичного мислення; звуковий баланс між концертмейстером та солістом; досягнення загального звучання.

Тема 8. Методичний аспект роботи піаніста-концертмейстера над вокальними творами. Розвиток музично-аналітичних навичок. Вивчення основних етапів роботи концертмейстера над музичним твором. Початковий передбачає ознайомлення, складання загальної, ескізної уяви про стиль, жанр, зміст, характер, форму, фактуру, засоби музичної виразності; фрагментарний включає в себе ретельний розбір, засвоєння концертмейстерської партії, визначення виконавських та художніх завдань. Етап цілісного спільного виконання передбачає досягнення ансамблевої єдності, координації спільних виконавських дій, вміння слухати свого партнера, узгоджувати з ним специфічні моменти виконання (взяття дихання, цезур, агогічні відхилення), створення художнього образу.

Тема 9. Засвоєння основних виконавських завдань концертмейстерської роботи. Накопичення власного репертуару (арії, романси української та світової класики, пісенний репертуар). Детальна робота концертмейстера над опануванням партії акомпанементу у вокальних творах різних жанрів. Визначення художнього образу твору, ретельна

самостійна робота над усіма виконавськими засобами виразності: прийомами туше, тембральним забарвленням звуків, динамічними відтінками, артикуляційними та агогічними прийомами, що забезпечують професійний акомпанемент солісту-вокалісту.

Тема 10. Специфіка спільної роботи концертмейстера з солістом-вокалістом над художнім образом твору. Розвиток інтерпретаторських навичок. Створення схеми спільного виконання, узгодження важливих етапів цілого. Визначення драматургічної концепції твору. Спільна робота над динамічними позначеннями, кульмінаційними виходами, агогічними відхиленнями, звуковим співвідношенням акомпанементу з сольною партією. Робота над досягненням метро-ритмічної, композиційно-художньої цілісності вокального твору.

Тема 11. Розвиток навичок читання з аркуша, підбору акомпанементу та транспонування. Опанування техніки читання нот з аркуша, з різноманітною метро-ритмічною, гармонічною основою, типами фактури. Засвоєння навичок транспонування вокального акомпанементу на півтону вниз або вгору. Засвоєння навичок підбору акомпанементу до мелодій вокальних творів. Самостійний підбір мелодії, розгорнутого фактурного, гармонічного акомпанементу до неї. Художнє виконання твору під власний акомпанемент. Опрацювання, шляхом читання з аркуша, широкої палітри жанрово-стильової музичної літератури, поповнення виконавської репертуару, розширення музичного світогляду.

Тема 12. Підготовка до виступу. Завершальний етап підготовки програми. Гра вокальних творів у цілісному вигляді, з виконанням поставлених технічних та художніх завдань. Демонстрація набутих під час навчання концертмейстерських навичок, естрадно-сценічної витримки.

МОДУЛЬ 3

Змістовий модуль 3. Удосконалення технічних, музичних, інтерпретаторських концертмейстерських умінь та навичок роботи в різностильових вокальних творах.

Тема 13. Удосконалення інструментально-технічних умінь та навичок роботи над акомпанементом. Художньо-виконавський аналіз різностильових вокальних творів. Структурно-тематичний та художньо-виконавський аналіз творів: стиль, жанр, типи фактури, артикуляційні прийоми, аплікатура, динаміка, виконавська організація часу (темп, агогіка), фразування; звуковий баланс між концертмейстером та солістом; засоби досягнення загального звучання. Виявлення та відпрацювання технічних недоліків у концертмейстерській партії. Робота над метро-ритмічною та

звуковою нерівністю, невправністю при зміні фактури, позиційної техніки, недограванням та недослуховуванням звуків у кінцях тематичних побудов. Продовження роботи над артикуляційною точністю штрихів, раціональним використанням рухів, темпо-ритмом, фразуванням, динамікою, свободою піаністичного апарату.

Тема 14. Удосконалення умінь та навичок стильової художньої інтерпретації. Розкриття стильових, жанрових, драматургічних особливостей вокальних творів. Удосконалення умінь та навичок втілення виконавської інтерпретації. Робота над фактурою, штрихами, художнім фразуванням, динамікою, туше, педалізацією, агогікою, втіленням художнього образу твору. Розвиток активного слухового контролю, художньо-образного музичного мислення.

Тема 15. Удосконалення техніки читання нот з аркуша, підбору акомпанементу та транспонування. Удосконалення технічних умінь та навичок читання нот з аркуша, з різноманітною метро-ритмічною, гармонічною основою, типами фактури. Удосконалення умінь та навичок транспонування вокального акомпанементу на півтону вниз або вгору. Удосконалення умінь та навичок підбору акомпанементу до мелодій вокальних творів. Самостійний підбір мелодії, розгорнутого фактурного, гармонічного акомпанементу до неї. Художнє виконання твору під власний акомпанемент. Опрацювання, шляхом читання з аркуша, широкої палітри жанрово-стильової музичної літератури, поповнення виконавського репертуару, розширення музичного світогляду.

Тема 16. Спільна робота концертмейстера та соліста-вокаліста над втілення виконавської інтерпретації різностильових вокальних творів.

Спільна ансамблева робота над інтонаційною виразністю звучання, тембральністю, динамічними позначеннями, кульмінаційними виходами, агогікою, звуковим співвідношенням акомпанементу з сольною партією. Робота над досягненням метро-ритмічної, композиційно-художньої цілісності вокального твору, втіленням художньої інтерпретації твору.

Тема 17. Підготовка до концертного виступу. Завершальний етап підготовки програми. Гра вокальних творів у цілісному вигляді, з виконанням спільно поставлених технічних та художніх завдань. Демонстрація набутих під час навчання художньо-виконавських навичок, ансамблевого почуття, вміння слухати себе і соліста, майстерне втілення спільного виконавського інтерпретаторського задуму.

6.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
	В тому числі			В тому числі		
	Всього годин	Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота студента	Всього годин	Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота студента
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Формування концертмейстерських навичок як складової професійного виховання студента.						
Тема 1. Формування елементарних концертмейстерських навичок. Ознайомлення з основними компонентами концертмейстерської роботи.	1,5	1	0,5	1,5	0,5	1
Тема 2. Ознайомлення зі специфічними особливостями читання нот з аркуша.	1,5	1	0,5	1,5	0,5	1
Тема 3. Формування навичок читання з аркуша в роботі над вокальними творами.	4	2	2	6	1	5
Тема 4. Робота над різними типами фактури у вокальних творах.	7	4	3	5,5	0,5	5
Тема 5. Засвоєння концертмейстерських навичок при опануванні вокального репертуару різних жанрів: спів під власний акомпанемент.	11	6	5	12	2	10
Тема 6. Підготовка до виступу.	2	1	1	1,5	0,5	1
Разом за змістовим модулем 1.	28	16	12	28	5	23
Модуль 2						
Змістовий модуль 2. Основні етапи роботи концертмейстера над вокальним твором. Розвиток музично-аналітичних навичок.						
Тема 7. Музично-тематичний та художньо-виконавський аналіз акомпанементу.	1,5	1	0,5	1,5	0,5	1
Тема 8. Методичний аспект роботи піаніста-концертмейстера над вокальними творами.	5	4	1	2,5	0,5	2

Тема 9. Засвоєння основних виконавських завдань концертмейстерської роботи. Накопичення власного репертуару (арії, романси української та світової класики, пісенний репертуар)	16	9	7	16	2	14
Тема 10. Специфіка спільної роботи концертмейстера з солістом-вокалістом над художнім образом твору. Розвиток інтерпретаторських навичок.	4	3	1	4,5	0,5	4
Тема 11. Розвиток навичок читання з аркуша, підбору акомпанементу та транспонування.	6,5	3	3,5	8	1	7
Тема 12. Підготовка до виступу.	2	1	1	1,5	0,5	1
Разом за змістовим модулем 2.	35	21	14	34	5	29
Модуль 3						
Змістовий модуль 3. Удосконалення технічних, музичних, інтерпретаторських концертмейстерських умінь та навичок роботи в різностильових вокальних творах.						
Тема 13. Удосконалення інструментально-технічних умінь та навичок роботи над акомпанементом. Художньо-виконавський аналіз різностильових вокальних творів.	11	7	4	13	2	11
Тема 14. Удосконалення умінь та навичок стильової художньої інтерпретації.	2	1	1	2,5	0,5	2
Тема 15. Удосконалення техніки читання нот з аркуша, підбору акомпанементу та транспонування.	4	2	2	2,5	0,5	2
Тема 16. Спільна робота концертмейстера та соліста-вокаліста над втілення виконавської інтерпретації різностильових вокальних творів.	7	4	3	6	1	5
Тема 17. Підготовка до концертного виступу.	3	2	1	4	1	3
Разом за змістовим модулем 3	27	16	11	28	5	23
Усього годин	90	53	37	90	15	75

6.3 Самостійна робота

Самостійна робота студента є важливою складовою навчального процесу. Вона здійснюється за підтримки та під контролем викладача, який скеровує її в залежності від програмних завдань та індивідуальних особливостей музичного та інструментального розвитку студента.

Студент у процесі навчання опановує знання та навички самостійної роботи над музичним репертуаром, поступово працює над удосконаленням концертмейстерських умінь та навичок. У зв'язку з цим, пріоритетним завданням самостійної блоку є робота над різножанровими програмними творами, удосконалення концертмейстерських умінь та навичок, створення виконавської інтерпретації, засвоєння музичної термінології, виховання ансамблевої культури. Значна увага приділяється слуханню аудіо- та відео записів видатних музикантів, що сприяє вихованню художнього смаку та відіграє вагомую роль у формуванні універсальної творчої особистості студента.

6.4 Самостійна робота (денна форма)

Модуль (змістовий модуль)	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1 Змістовий модуль 1. Формування концертмейстерських навичок як складової професійного виховання студента.	Тема 1. Засвоєння базових знань основних складових концертмейстерської підготовки. Зміст, композиційна структура, тип фактури.	0,5
	Тема 2. Ознайомлення зі специфічними особливостями читання нот з аркуша. Розвиток музично-аналітичних навичок.	0,5
	Тема 3. Формування навичок читання з аркуша в роботі над вокальними творами. Формування навичок зорового і слухового охоплення усієї ансамблевої партії.	2
	Тема 4. Технічні прийоми роботи над різними типами фактури у вокальних творах.	3
	Тема 5. Засвоєння концертмейстерських навичок при опануванні вокального репертуару різних жанрів: спів під власний акомпанемент.	5
	Тема 6. Підготовка до виступу. Засвоєння концертмейстерських навичок.	1
	Усього за модулем 1	12
Модуль 2 Змістовий модуль 2. Основні етапи роботи концертмейстера над вокальним	Тема 7. Основні етапи роботи над вокальними творами. Розвиток музично-аналітичних навичок.	0,5
	Тема 8. Вивчення основних етапів роботи концертмейстера над музичним твором. Розвиток музично-аналітичних навичок.	1

твором. Розвиток музично-аналітичних навичок.	Тема 9. Засвоєння основних виконавських завдань концертмейстерської роботи. Накопичення власного репертуару.	7
	Тема 10. Засвоєння специфіки спільної роботи концертмейстера з солістом-вокалістом над художнім образом твору. Розвиток інтерпретаторських навичок.	1
	Тема 11. Розвиток навичок читання з аркуша, підбору акомпанементу та транспонування.	3,5
	Тема 12. Підготовка до виступу.	1
	Усього за модулем 2	14
Модуль 3 Змістовий модуль 3. Удосконалення технічних, музичних, інтерпретаторських концертмейстерських умінь та навичок роботи в різностильових вокальних творах.	Тема 13. Удосконалення інструментально-технічних умінь та навичок роботи над акомпанементом. Художньо-виконавський аналіз різностильових вокальних творів.	4
	Тема 14. Удосконалення умінь та навичок стильової художньої інтерпретації.	1
	Тема 15. Удосконалення умінь та навичок техніки читання нот з аркуша, підбору акомпанементу та транспонування.	2
	Тема 16. Спільна робота концертмейстера та соліста-вокаліста над втіленням виконавської інтерпретації різностильових вокальних творів.	3
	Тема 17. Підготовка до спільного публічного виступу.	1
	Усього за модулем 3	11
	Усього годин	37

Самостійна робота (заочна форма)

Модуль (змістовий модуль)	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1 Змістовий модуль 1. Формування концертмейстерських навичок як складової професійного виховання студента.	Тема 1. Засвоєння базових знань основних складових концертмейстерської підготовки. Зміст, композиційна структура, тип фактури.	1
	Тема 2. Ознайомлення зі специфічними особливостями читання нот з аркуша. Розвиток музично-аналітичних навичок.	1
	Тема 3. Формування навичок читання з аркуша в роботі над вокальними творами. Формування навичок зорового і слухового охоплення усієї	5

	ансамблевої партії.	
	Тема 4. Опанування технічними прийомами роботи над різними типами фактури у вокальних творах.	5
	Тема 5. Засвоєння концертмейстерських навичок при опануванні різножанрового вокального репертуару: спів під власний акомпанемент.	10
	Тема 6. Підготовка до виступу. Засвоєння концертмейстерських навичок.	1
	Усього за модулем 1	23
Модуль 2 Змістовий модуль 2. Основні етапи роботи концертмейстера над вокальним твором. Розвиток музично-аналітичних навичок.	Тема 7. Основні етапи роботи над вокальними творами. Розвиток музично-аналітичних навичок.	1
	Тема 8. Вивчення основних етапів роботи концертмейстера над музичним твором. Розвиток музично-аналітичних навичок.	2
	Тема 9. Засвоєння основних виконавських завдань концертмейстерської роботи. Накопичення власного репертуару.	14
	Тема 10. Засвоєння специфіки спільної роботи концертмейстера з солістом-вокалістом над художнім образом твору. Розвиток інтерпретаторських навичок.	4
	Тема 11. Розвиток навичок читання з аркуша, підбору акомпанементу та транспонування.	7
	Тема 12. Підготовка до публічного виступу.	1
	Усього за модулем 2	29
Модуль 3 Змістовий модуль 3. Удосконалення технічних, музичних, інтерпретаторських концертмейстерських умінь та навичок роботи в різностильових вокальних творах.	Тема 13. Удосконалення інструментально-технічних умінь та навичок роботи над акомпанементом. Художньо-виконавський аналіз різностильових вокальних творів.	11
	Тема 14. Удосконалення умінь та навичок стильової художньої інтерпретації програмових творів.	2
	Тема 15. Удосконалення техніки читання з аркуша, підбору акомпанементу та транспонування.	2
	Тема 16. Спільна робота концертмейстера та соліста-вокаліста над втілення виконавської інтерпретації різностильових вокальних творів.	5
	Тема 17. Підготовка до публічного виступу.	3
	Усього за модулем 3	23
	Усього годин	75

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Аудиторії для проведення навчальних занять з музичними інструментами (фортепіано, рояль), бібліотека, нотний фонд, читальний зал, спеціально облаштовані приміщення для проведення концертних заходів. Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання мережі Internet, аудіо- та відеозаписи концертних виступів видатних виконавців, LMS Moodle–інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти.

8. Методичні рекомендації

8.1 Методи навчання

1. За джерелом знань: ілюстративно-словесний (поєднання викладачем пояснень з ілюстрацією виконавських прийомів);
  - наочні (показ викладачем інструментально-виконавських методів і прийомів).
2. За ступенем активності студентів: репродуктивно-варіативний (поєднання студентом запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами інструментально-виконавської діяльності);
  - креативний, творчий (створення студентами оригінальних варіантів інтерпретації музичних творів).
3. За логікою передачі і сприйняттям навчальної інформації:
  - дедуктивний;
  - інтеграційний (акумуляція і синтез знань з різних фахових дисциплін).
4. За визначенням конкретної діяльності викладача та учня:
  - пояснювально-ілюстративний;
  - репродуктивний (відтворення студентами інструментально-виконавських прийомів, проілюстрованих викладачем);
  - педагогічний аналіз (формування у студентів навичок самоаналізу).
5. Методи стимулювання і мотивації:
  - методи стимулювання обов'язку відповідальності навчання, вимоги.

8.2 Методичні рекомендації до організації самостійної роботи

Самостійна робота студента є важливою складовою системи підготовки у вищому навчальному закладі і сприяє ефективному засвоєнню та опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи студента з навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу» визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями викладача по концертмейстерському класу у залежності від індивідуальних особливостей

художньо-творчого розвитку студента. Студент поступово опановує вміння самостійно працювати над набуттям та удосконаленням концертмейстерських умінь та навичок. Завдання самостійної роботи:

- Стильовий, музично-тематичний та художньо-виконавський аналіз програмових вокальних творів (конспектування результатів аналізу);
- поетапна робота над партією акомпанементу вокальних творів: метро-ритмічною цілісністю, фактурною специфікою, технічною досконалістю, фразуванням, інтонуванням, звуковидобуванням, динамікою, педалізацією, агогікою у залежності від стильової та жанрової приналежності творів;
- засвоєння специфіки спільної роботи концертмейстера з солістом-вокалістом над художнім образом твору;
- засвоєння теоретичного матеріалу індивідуальних занять, музичної термінології, ведення зошиту з дисципліни, виконання теоретичних завдань;
- підготовка до спільного концертного виступу, удосконалення навичок естрадно-сценічної витримки, музично-виконавської культури, ансамблевого почуття, вміння слухати партнера, тримати звуковий баланс;
- слухання аудіо та відео записів видатних музикантів-піаністів, що сприяє вихованню художнього смаку та відіграє вагомую роль у формуванні універсальної творчої особистості студента.

8.3 Методичні рекомендації щодо підбору творів програмного репертуару

Одна з важливих складових інструментальної підготовки бакалаврів з дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу» полягає у вірному доборі репертуару, який скеровується викладачем на розвиток інструментальних умінь та навичок, формування художнього смаку студентів.

Викладачу необхідно враховувати при доборі репертуару індивідуальні здібності студента: темперамент, музичні дані, загальний рівень музичної культури та фахової підготовки. Репертуар має відповідати рівню інструментально-виконавської майстерності та сприяти вокально-технічному і інструментально-художньому розвитку студента.

До рекомендованого репертуарного списку увійшли різностильові, різножанрові твори українських, європейських композиторів а також твори сучасних авторів. Запропонований репертуар надає можливість ефективно і системно виховувати естетичний смак, музично-виконавську культуру та розкривати творчий потенціал студентів.

Орієнтовні питання до диференційного заліку:

1. Історичні аспекти мистецтва акомпанементу.
2. Назвати основні жанри вокальної музики. Навести приклади різножанрових творів.
3. Стисло охарактеризувати музичний слух та його види, музичну пам'ять, засоби її розвитку.
4. Назвати засоби музичної виразності у вокальних творах. Визначити їх роль у розкритті художнього образу твору.
5. Охарактеризувати проблеми виконавського темпоритму та прийоми і засоби їх подолання.
6. Основні види звуковидобування (туше) у фортепіанній техніці.
7. Стисло охарактеризувати основні технічні прийоми засвоєння акордів та арпеджіо.
8. Основні фактурні різновиди акомпанементу.
9. Охарактеризуйте особливості вокального акомпанементу.
10. Основні аспекти музично-тематичного та художньо-виконавського аналізу акомпанементу.
11. Охарактеризуйте основні етапи роботи концертмейстера над музичним твором.
12. Особливості формування навичок читання з аркуша, транспонування в роботі над вокальними творами.
13. Специфіка роботи концертмейстера із солістом-вокалістом над створенням виконавської концепції твору.
14. Музикальність, емоційність, артистичність, виконавська воля, самоаналіз у виконавському процесі.
15. Підготовка до спільного концертного виступу.

Орієнтовний список творів навчального репертуару

Вокалізи

Абт Ф. Вокалізи № 1–10
Вілінська І. Вокалізи №1–14
Зейдлер Г. Вокалізи 1–19
Іордан-Г.Кіркор І. Вокаліз
Конконе Дж. Вокалізи 1–15
Маркезі М. Вокаліз №1–6
Мельницька М., Кос-Анатольський А. Вокаліз

Арії

Гендель Г. Арія Альмиры из оперы «Ринальдо»
Кавалли Ф. Канцона з опери «Ксеркс»
Моцарт В. Арія Бастьени з опери «Бастьен і Бастьена»
Моцарт В. Арія Барбарини з опери «Весілля Фігаро»
Паїзієло Дж. Арієта “Nel cor piu non mi sento”
Персел Г. «Острів щастя» з опери «Король Артур»
Скарлаті А. « Non vogl'io se non vederti»

Романси

Білаш О. «Осінні троянди»
Білаш О. «Спалені мости»
Білаш О. «Весна»
Білаш О. «Скажи мені правду»
Білаш О. «За літами»
Білаш О. «Будь моєю мрією»
Білаш О. «Веселий дощ»
Білаш О. «Весна»
Білаш О. «Ви знаєте як липа шелестить»
Білаш О. «Горить моє серце»
Глінка М. «Признание»
Глінка М. «Не щєбєчи, соловейку»
Глінка М. «Только узнал я тебя»
Грегорі Дж. «В душу запав мені образ чудовий...»
Грегорі Дж. «Я надії голос чую»
Другальов В. «Доле моя»
Кос-Анатольський А. «Ой ти, дівчино»
Кос-Анатольський А. «Баламуте»
Кос-Анатольський А. «Два пороги з Чорногори»
Кос-Анатольський А. «Ой на горі сніг біленький»
Кос-Анатольський А. «Ой візьму відерце»

Кос-Анатольський А. «Садок вишневий»
Кос-Анатольський А. «Коли заснули сині гори»
Косенко В. «На серці радості немає»
Косенко В. «Ні відгуку ні слова»
Косенко В. «Німої тиші хочеться мені»
Косенко В. «Ніч і буря»
Косенко В. «Завкувала зозуленька, закувала»
Косенко В. «Ой зачула моя доля»
Лисенко М. «Садок вишневий»
Лисенко М. «У перетику ходила»
Стеценко К. «Літньої ночі»
Шеремет В. «Ноктюрн»
Шеремет В. «Посвята»
Шеремет В. «Квітка»
Філіпенко А. «Зацвіла в долині»

Українська народна пісня «Місяць на небі»
Українська народна пісня «Дивлюсь я на небо»
Українська народна пісня «Ніч яка місячна»
Українська народна пісня «Ой вийду я за ворітонька»
Українська народна пісня «Ой джигуне, джигуне» обр. О. Сандлера
Українська народна пісня «Ходить гарбуз по городу»
Українська народна пісня «Ой на горі жита много»
Українська народна пісня «Грицю, Грицю, до роботи»
Українська. народна пісня «Взяв би я бандуру»
Українська народна пісня «Ой маю я чорні брови» обр. Б Лятошинського
Українська народна пісня «Казав мені батько» в обр. М. Лисенко
Укр. нар. пісня «Ой не світи, місяченьку» в обр. Л. Кауфмана
Українська народна пісня «Ой співаночки мої» обр. С. Людкевіча
Українська народна пісня «Ой ходила дівчина бережком»
Українська нар. пісня «Помалу-малу» обр. О. Серова
Українська народна. пісня «Там, де Ятрань круто в'ється» в обр. М. Лисенко
Українська народна пісня «Дощик» обр М.Лисенка
Українська народна пісня «Ой, кряче, кряче та чорненький ворон»
Українська народна пісня «Ой у полі...» Обр. Л. Ревуцького

Рекомендована література

Основна

1. Брянская Ф. Навык игры с листа, его структура и принципы развития // Вопросы фортепианной педагогики. М. : Музыка, 1976. Вып. 4. С. 46–62.
2. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано. Львів: ЛДМА, 2001. 244 с.
3. Гинзбург Л. С. О работе над музыкальным произведением. 4-е изд., доп. М. : Музыка, 1981. 143 с.
4. Готлиб А. Основы ансамблевой техники. М.: Музыка, 1971. 96 с.
5. Григорьев В. Ю. Музыкально-исполнительское искусство: проблемы стиля и интерпретации: сб. науч. тр. М. : МГК, 1989. 158 с.
6. Гуральник Н. Українська фортепіанна школа ХХ століття в контексті музичної педагогіки. К. : Вища школа, 2007. 312 с.
7. Деменко Б. Робота піаніста над поліритмічними труднощами. Питання фортепіанної педагогіки та виконавства. К.: Муз. Україна, 1981. С. 51–61.
8. Ільченко О. О. Питання сутності і структури музичного мислення // Вісник КНУКіМ: Зб. наук. праць. К.: Видавничий центр КНУКіМ, 2003. Серія: Мистецтвознавство, вип. 9. 150 с.
9. Коган Г. О. фортепьянной фактуре. К вопросу пианистичности изложения. М.: Сов. Композитор, 1961.
10. Либерман Е. Я. Работа над фортепианной техникой. М.: Музыка, 1971. 144 с.
11. Либерман Е. Я. Творческая работа пианиста с авторским текстом. М.: Музыка, 1988. 234 с.
12. Молчанова Т. З історії ансамблевого музикування: монографія. Львів: СПОЛОМ, 2005. 228 с.
13. Молчанова Т. Мистецтво піаніста-концертмейстера: навч. посібник (видання друге, перер., доп.). Львів: СПОЛОМ, 2007. 216 с.
14. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры: Записки педагога. М. : Музыка, 1987. 238 с.
15. Николаева А. И. Стилевой поход в обучении игре на фортепиано // Теория и методика обучения игре на фортепиано [под общ. ред. А. Г. Каузовой, А. И. Николаевой]. М. : ВЛАДОС, 2001. С. 200–362.
16. Ніколаєва Л. М. Шляхи вдосконалення підготовки піаністів-концертмейстерів у вищих музичних навчальних закладах // Актуальні проблеми викладання музичних дисциплін у вищій школі: зб. статей. Київ, 2004. Вип. 35. С. 237–244.

17. Особливості роботи концертмейстера над вокальними творами: метод. рекомендації / укл. Л. М. Ніколаєва. Київ, 2002.
18. Опарик Л. М. Методичні аспекти фортепіанно-виконавського формотворення: Методичні рекомендації для студентів вищих музичних навчальних закладів. Івано-Франківськ: Лілея НВ, 2010. 39 с.
19. Польська І. Проблеми жанрової типології фортепіанного виконавства// Культура України. Мистецтвознавство. Х., 2000. Вип. 6. С. 171 – 180.
20. Свиридова В. Роль піаніста-концертмейстера у підготовці вокаліста до концертного виступу: теоретичні аспекти // Мистецькі пошуки: зб. наук. праць. Вип. 1 (10). Суми, 2019. С. 87–91.
21. Самітов В. З. Теоретичні основи фахового мислення музиканта-виконавця як критерій професійної культури. Луцьк: Волин. обл. друк., 2011. 269 с.
22. Фоміна Т. М. Сильові принципи фортепіанного виконання і можливості індивідуальної виконавської інтерпретації. Одеса: Астропринт, 2014. 136 с.
23. Юцевич Ю. Словник музичних термінів. К.: Музична, Україна, 1977. 206 с.

Допоміжна

1. Асафьев Б. В. Музыкальная форма как процесс. М., 1971. 375 с.
2. Бочкарев Л. Л. Психология музыкальной деятельности. М.: Ин-т психологии РАН, 1997. 351 с.
3. Голубев П. Поради молодим педагогам-вокалістам. Київ :«Музична Україна», 1983. 62 с.
4. Кальмучин-Дранчук Т. А. Стилiстичнi аспекти виконавських традицiй в українському піаністичному мистецтві першої половини ХХ століття. Івано-Франківськ, 2004. 146 с.
5. Колодуб І. С. Теоретичні основи вокального мистецтва. Харків : Видавництво «Промінь», 1998. 119 с.
6. Рожко С. Становлення концертмейстерського мистецтва: від акомпаніатора до майстра. Мистецькі пошуки: зб. наук. метод праць. Вип. 3. Суми: ТОВ «ВПП «Фабрика друку», 2013. С. 144–148.
7. Шендерович Е. В концертмейстерском классе. Размышления педагога. М.: Музыка, 1996

12. Інформаційні ресурси

www.nbu.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)

www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва

www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей

<http://old.dnpb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

library.zntu.edu.ua – веб-сайт “Бібліотеки в мережі Internet”

<http://festival.1september.ru/subjects/14/> – викладання музики та інших дисциплін (розробки уроків, позакласних заходів, авторських програм та ін.)

<http://uk.scorser.com> – пошук відбувається за прізвищами композиторів, інструментами, жанрами, виконавцями. В базі є ноти, партитури, акомпанементи, mp3 та midi.

<http://www.pisni.org.ua> – веб-сайт “Українські народні пісні” містить зібрання колекції найкращих українських пісень від найдавніших часів до сьогодення, а також інформацію про їх авторів та виконавців.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2020 / 2021 н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол № 1 від «29» серпня 2020 р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)